aureolam virginitatis. dummõ propoſitum
ꝑpetuo virginitatem ſeruandi inuiolabiliter
teneat. Et hoc ſiue pro fide ſiue ꝓ quacunqꝫ
alia cauſa violenter corrūpatur. Sed ſi hoc
ꝓ fide ſuſtineat erit ei meritoriū. ⁊ ad genus
martyrij ꝑtinebit. Unde lucia dixit. ſi inuitã
me feceris violari: caſtitas mihi duplicabit
ad coronam. nõ ꝙ habeat duas virginitatis
aureolas. ſed ꝙ duplex ꝓmiū reportabit vnū
ꝓ virginitate cuſtodita. aliud ꝓ iniuria quã
paſſa ē. Dato etiam ꝙ talis violenter oppreſſa
cõcipiat. nec ex hoc meritū virginitatis per=
dit. hec tho. Ad luciam iam redeamus. que
paſcaſio addidit. Ecce corpus meū ad omne
ſupplicium paratum. quid moraris. Incipe fi=
li diaboli deſideria tuarū penarum exercere.
Tūc paſcaſius lenones ad ſe venire fecit di=
cens eis. Inuitate ad eam omnē populū. ⁊ tã
diu illudatur: donec mortua nūciet. O ſtu=
pendum miraculum. O inuincibilis virtus
dei viui volentes eam trahere. Tanto ponde
re ſpūſſanctus eã fixit. vt omnino ipſam mo
uere nequirent. Fecitqꝫ paſcaſius mille viros
accedere: ⁊ manus ⁊ pedes ligare. ſed eã nul=
latenus poterãt mouere. Tūc etiam cū viris
mille paria boum adhibuit. ſed tamen virgo
domini immobilis ꝑmanſit. vocatis aūt ma
gicis vt ſuis incantationibꝫ moueret omni=
no moueri non potuit. Dixitqꝫ Paſcaſius.
Que ſunt iſta maleficia. ꝙ vna puella a mille
hominibꝫ nõ mouet. Lucia dixit. Non ſunt
iſta maleficia. ſed beneficia xpi.

¶ Qualiter beata Lucia voluit pro fide xpi
vitam preſentem per martyrij tolerantiam cõ
ſummare. ¶ Capitulum. iij.

Terciū myſteriū ꝯtemplandū de fide btē
Lucie dicitur cõſummationis. Voluit
equidem pro fide xpi ꝑſentem vitam ꝑ mar=
tyrij tolerantiam ꝯſummare. In quo tria cõ
currerunt.

¶ Primum a morte preſeruatio.
¶ Secūdū ſecretorum reuelatio.
¶ Terciū corporis xpi ſuſceptio.

¶ Primū qđ cõcurrit circa tolerantiam mar
tyrij beate lucie. dicitur a morte preſeruatio.
Non eñ tormenta potuerūt extinguere illã:
ita cito ſicut feciſſent. quia deus ꝑſeruabat eã
vſqꝫ ad tempus. Nam cum paſcaſius angu=
ſtiaretur nimis: videns illam adeo immobi=
lem effectam. iuſſit copioſum ignē circa eam
accendi picemqꝫ ⁊ reſinam ac feruens oleum
ſuꝑ eam fundi. Dixitqꝫ lucia. Indutias im=
petraui martyrij mei. vt credentibꝫ timorem
auferam paſſionis ⁊ non credentibꝫ vocē in=
ſultationis. vidētes autem amici paſcaſij eū

anguſtiari. in gutture eius gladiū immerſe=
rūt. q̃ nec ſic extincta eſt. nec loquelam amiſit
¶ Scđm qđ ꝯcurrit circa martyriū btē lucie
dr̄ ſecretoꝝ reuelatõ. Reuelauit eñ ea q̃ ſecre
ta erant: ⁊ ſciri nõ poterant: ꝓpter diſtãtiã loci
dixitqꝫ. Annūcio vobis pacē eccleſie redditã
maximiano hodie mortuo ⁊ de regno ſuo di
ocletiano expulſo. Et ſicut ciuitati cathaniē
ſi ſoror mea agatha data eſt protectrix. Sic
⁊ ego ciuitati ſiracuſane cõceſſa ſum interuē=
trix. Dū hec verba loquit. Ecce miſtri roma=
noꝝ venerūt ⁊ paſcaſiū apprehendentes: vin
ctū ad ceſarē ſecū duxerūt. Audierat eñ ceſar
ꝙ multa rapuerat. Quare de ſuis ſcelerībꝫ cõ
uictus capitali ſententia fuit punitus ¶ Ter
ciū qđ cõcurrit in martyrio beate lucie. dicit
corꝑis xpi ſuſceptio. Nã de loco in quo per=
cuſſa ē: nõ ē mota: nec ſpūm tradidit. quouſ=
qꝫ veniret ⁊ corpus dñi ſacerdotes ei traderēt
⁊ omēs aſtantes amē dño rñderent. In eodē
aūt loco eſt ſepulta ⁊ eccīa fabricata. Fuit alia
lucia cuius officiū eccīa celebrat mēſe ſeptē=
bris. hec tꝑe diocleciani ⁊ maximiani ī vidui
tate ꝑ annos. xxx. ⁊ ſex mãſerat. Cuiuſqꝫ an=
ni totius vite fuerūt ſeptuagintaqꝫ: vt legitur
in ſuo officio. Iſta accuſata a filio Eu
prepio ꝙ xpiana eſſet iuſſu diocleciani carce
ri mancipata fuit. vbi cõſolationē diuinã ꝓ
meruit. Deinde corã diocleciano ſedente pro
tribunali extenſa eſt. ⁊ fuſtibꝫ diutiſſime ver=
berata. Poſtea in ollam plūbo plenam in cir
cumitu igne copioſo ſuccenſam demerſa eſt.
Ubi ſancta dei pſallens triduo vixit vltimo
gladio animaduerſa ē. Itaqꝫ prima lucia in
virginitate ꝑmanēs. martyriū pro xpo paſſa
eſt. Iſta xpo ī viduitate ꝑſeuerãs: mori ꝓ xpo
nõ recuſauit. Quaꝝ aīe gloriã celeſtis regni
in eternum pacifice poſſidebūt. Ad quã nos
perducat ihus filius dei: qui ſit benedictꝰ in
ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Sermo ſexageſimuſoctauus de laudibus
vere amicitie: q̃ hoīes in ſanctitate conſeruat.

Beatus qui inuenit
amicum verum. Sapientis verba
ſunt iſta originaliter Eccleſiaſtici.
xxv. capitulo. Satis efficax eſt tam in ſpiri=
tuali q̃ꝫ ciuili vita. vinculum amicitie vereqꝫ
homines cõmunicant ſibipſis vtranqꝫ fortu=
nam. Propterea a macrobio ſpecies iuſticie
ponitur ⁊ ab ipſo atqꝫ a ceteris ſapientibus:
miris laudibus preconizatꝫ: qꝛ tñ pleriqꝫ fera
les potius q̃ꝫ rõnales hoīes amicitiã ⁊ ꝓnipē
dunt ⁊ fugiunt. Iccirco in ꝑſenti ſermone de

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eius laudibꝫ erimꝰ verba facturi: de qua tria
myſteria proponimus contemplanda.

¶ Primū dicitur cōmendationis.

¶ Secūdum, diſtinctionis.

¶ Terciū ſignificationis.

¶ Qꝫ omnes ſancti ⁊ morales phi glorioſe lo
quūtur de amicitia. ¶ Capitulum. i.

PRimū myſteriū contemplandū de ami-
citia dr̄ cōmendationis. Omnes quippe
tam ſancti qꝫ phi morales de illa glorioſe lo-
quūtur. Unde Sapiēs Eccleſiaſtici. vi. ca.
ait. Amicus fidelis protectio fortis. Et caſſi
odorus in libro de amicitia. In humanis rē
bus nihil amicitia dulcius inuenitur: nihil
ſanctius appetitur: nihil fructuoſius cuſtodi
tur. Et in eodem li. Amicitia ꝓpria ſuauitate
virtutes alias cōdit: aduerſa tꝑat: triſtiaqꝫ io
cūdat. Et idem in ep̄lis. Sine amicis oīs cō
gitatio eſſet tediū omnis oꝑatio labor: omnis
terra peregrinatio: omnis vita tormentū. ſi-
ne amicoꝝ ſolatio: viuere eſſet mori. Et Am
broſius li. de officiis. Solatium quippe vite
huius eſt: vt habeas cui pectus tuū aperias:
cui archana cōices: cui ſecreta tui pectoris cō
mittas: vt colloces tibi virū fidelē. q̄ in ꝓſpe
ris gratuletᷣ in triſtibꝫ ꝯpatiatᷣ: in ꝑſecutōni-
bus adhortetᷣ. Et Valeriꝰ maximꝰ libro. iiij.
Amicitie vinculū potēs ē ⁊ ꝑualidū: neqꝫ vl-
la ex ꝑte ſanguinis viribꝫ inferius. ⁊ Quinti
lianus in li. declamationū. Nō reperio q̄d in
rebꝫ hūanis excogitauerit natura p̄ſtantius
amicitia: q̄d ꝯcordia ꝯtra fortunā maiꝰ auxi
liū. ⁊ Saluſti. in iugurtino. Nō exercitꝰ ne-
qꝫ theſauri ſunt regni p̄ſidia: ſed veri amici:
quos neqꝫ armis cogere: neqꝫ auro parare q̄-
as. officio fideqꝫ paranᷣ. ⁊ Sene. in li. de trā
q̄llitate animi. Nihil eq̄ oblectat animuꝫ: qꝫ
amicitia fidelis ⁊ dulcis. Et Theophraſtus
phus. Quāti eſt ſine aīa corpus. tanti eſt ſine
amicis hō. Et ſecūdus phus interrogatꝰ ab
adriano ceſare. q̄d ē amicus. rn̄dit. deſidera-
bile nomē. infelicitatis refugiū. indeficiens
q̄es. amāda felicitas. ⁊ Ariſto. in. viij. ethico.
ca. i. Amicitia maxime neceſſaria ē in vita. ſi
ne amicis nullus eligeret viuere. hn̄s reliqua
bona oīa ⁊ mēdicantibꝫ ⁊ principatus ⁊ pote-
ſtates poſſidētibꝫ. videtᷣ amicis maxime opꝰ
eſſe. ⁊ idē in. ij. politice. Amicitiā q̄dem puta
mus maximū eſſe bonoꝝ ciuibus. ⁊ idē i. iij.
topicoꝝ. Magis eligēda eſt ſuꝑabundantia
amicitie qꝫ pecuniaꝝ. ⁊ Tulliꝰ in q̄ſtionibus
tuſculanis. Sūmū genꝰ felicitatis ē hr̄e ami
cos. ⁊ idē in li. illo de amicitia de quo inquit
aulusgelius in. i. noctiū acticaꝝ. Qꝫ cuꝫ librū
illū ꝯponeret legit librū theophraſti de ami-
citia ait. Excepta ſapia nil melius ē datū ho-
mini a diis immortalibꝫ amicitia. Et iteꝝ ibi
Solē e mūdo tollere videntᷣ: q̄ amicitiā e vi-
ta tollūt: q2 nihil a deo meliꝰ habemꝰ: nihil io
cūdius. Et iteꝝ. Ego vos hortari tm̄ poſſuꝫ
vt amicitiā oībꝫ rebꝫ hūanis anponatis. Ni-
hil em̄ eſt tam nature aptū tanqꝫ ꝯueniēs ad
res vel ſcd̄as vel aduerſas. Et idē lib. i. de fi-
nibꝫ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Oīm reꝝ q̄s ad bn̄e vi-
uendū ſapia ꝯparuit. nihil eſt maiꝰ amicitia:
nihil vberius: nihil iocundius. Sed preter
p̄dicta querūt aliq̄: vtrū felix indigeat ami-
cis. Et poſſet argui ꝙ nō. q2 q̄cunqꝫ ſunt ꝑ ſe
ſibi ſufficiētes ex bonis que hn̄t: nō indigent
amicitia alioꝝ: ſed felix ꝑ ſe oīm bonoꝝ ſuffi
cientiā habet: ḡ nō videtᷣ indigere amicis. In
oppoſitū vero arguitᷣ tali rōne. Inter oīa extē
riora ē maximū bonū hr̄e amicos. vt ꝓbatuꝫ
ē paulo ſupꝰ ꝑ ariſto. Si ergo felici cui oīa
bona tribuūtur nō danᷣ amici: tūc felici dee-
rit maximū bonoꝝ exterioꝝ. ſ. amicitia q̄d ē
ꝯ rōneꝫ felicis. Rn̄detᷣ ad iſta ſoluēda. ꝙ aut
loq̄mur de felicitate celeſtis patrie: aut de feli
citate p̄ntis vite. Primo em̄ ſi loq̄mur de ꝑfē
cta felicitate q̄ erit in p̄ria. tūc aut loq̄mur de
neceſſitate btitudinis: aut de bn̄ eſſe. Prio nō
dico ꝙ ſocietas amicoꝝ nō req̄ritur de neceſ-
ſitate ad btitudinē p̄rie. q̄m ille q̄ habet totaꝫ
plenitudinē ſue ꝑfectōnis in vno nō indiget
in alio. ſed btūs in patria habet totam pleni
tudinē ſue ꝑfectionis in deo. ergo nō indiget
alio. Et hoc ē q̄d ſcribitᷣ Sapi. vij. ca. Vene
rūt aūt mihi oīa bona pariter cū illa. ſ. cū diuīa
ſapia: q̄ in dei clara viſione ꝯſiſtit. vn̄ Augu.
viij. li. ſuꝑ Gen̄. ad lr̄am dicit. ꝙ creatura ſpi-
ritualis ad hoc ꝙ ſit btā nō niſi intrinſecus
adiuuatᷣ eternitate: veritate ⁊ charitate creato
ris. Nā ꝑfectio charitatis ē eſſentialis btitu-
dini q̄ꝫtū ad dilectionē dei: nō aūt q̄ꝫtū ad di-
lectōnē ꝓximi. Quare ſi eſſet vna ſola aīa fru
ens deo nō hn̄s ꝓximū quē diligeret: adhuc
btā eſſet ſed ſuppoſito ꝓximo ſeq̄tur dilectio
eius ex ꝑfecta dilectōe dei. Vn̄ q̄ſi ꝯcomitan
ter ſe habet amicitia ad ꝑfectā btitudinē. Se
cūdo vero ſi loq̄mur de bene eſſe btitudinis
tūc veꝝ ē ꝙ ad illam facit ſocietas amicoꝝ: ſi
cut btitudo eēntialis ē quā habꝫ btūs apud
deū ſolū: ita btitudo accidētalis ē: quā hꝫ bea
tus apud aliū btm̄. Si vero loq̄mur de feli-
citate imꝑfecta q̄ nihil aliud ē. large illā ſumē
do qꝫ ꝓſperitas ⁊ bonoꝝ tꝑaliū abundantia.
tūc dico ꝙ felix aliq̄ mō nō indiget amicis. ⁊
aliq̄ mō indiget. Nam felix nō indiget amici
tia vtili: q2 exiſtūt ſibi oīa bona: indiget tamē
amicis maxime ꝓpter tria. Primo ꝓpter ꝯmu

485

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nicationē. vt cōicet amicis indigentib⁹ felici-
tatē ſuā. qm̄ vt inq̄t Plato in Thimeo. Bo-
nos viros decet comodos eſſe. Et Ouidius
in li. de ponto. Regia crede mihi res ē ſuccur
rere lapſis. Conueniēs homini ē hoīem ſerua
re voluptas. Scd̄o felix indiget amicis ꝓpter
cōſeruationē: qꝛ nullus ſufficit ſolus ſeruare
ꝓſperitatē ſuam. Ideo inq̄t Tullius in lib.
de amicitia. Qm̄ res humane fragiles ſunt ⁊
caduce ſꝑ acquirēdi ſunt: q̄s diligam⁹ ⁊ a q̄-
bus diligamur. charitate em̄ beniuolentiaq̄ꝫ
ſublata oīs ē ſublata: ⁊ ita iocūditas. Tercio
felix indiget amicis ꝓpter delectatōnem: quia
delectabile ē ꝯuiuere amicis. Vñ ⁊ Tullius
in p̄fato li. de amicitia dicebat. Quid dulci⁹
q̄ꝫ habere aliquē cū quo audeas ſic loq̄ oīa
vt tecū. Propter hec oīa ꝯcludit ſapiēs Eccle
ſiaſti. vi. ca. Qui inuenit amicū fidelē inue-
nit theſauꝝ. Amico q̄ppe fideli nulla ē ꝯparatō
⁊ nō eſt digna ponderatio auri ⁊ argenti con
tra bonitatem fidei illius.

De triplici amicitia: mala. falſa. ⁊ vera.

Capitulum. ij.

Secūdū myſteriū ꝯtemplandū de ami-
citia d̄r diſtinctō. Diſtinguit̄ quippe in
ſcripturis diuinis ⁊ hūanis tripliciter. Naꝫ
Quedam eſt amicitia mala.
Quedam falſa.
Quedam vera.

Prima amicitia d̄r mala. q̄ ē inter eos qui
mali ſunt. ſicut Lu. xxiij. ca. ſcribit̄. Qꝛ facti
ſunt amici herodes ⁊ pilatus. vbi glo. nephā
duꝫ fedus qd̄ herodes ⁊ pylatus in occidēdo
xp̄m pepegerūt. ꝓpterea Ariſto. viij. ethic. ait.
ca. iij. Perfecta ē bonoꝝ amicitia: ⁊ ſm̄ virtu
tem ſimiliū. ⁊ Tullius in li. de amicitia inq̄t.
Virtus amicitiam ⁊ gignit ⁊ cōtinet: nec ſine
virtute amicitia eſſe vllo pacto pōt. Et iteruꝫ
ibi ſic ꝯcludit. Hoc ſentio niſi in bonis ami
citiā eſſe nō poſſe. Scd̄a eſt amicitia falſa.
vel ſimulata qñ. ſ. aliq̄s diligit ſolo noīe ⁊ nō
ope qd̄ vtiq̄ꝫ facile impleri dicit Ambro. lib.
iij. de officijs. Facilis inq̄t vox ⁊ cōis tu⁹ ſuꝫ
totus: ſed paucoꝝ effectus. Sunt ⁊ alij qui ſe
amicos dicūt: ⁊ nō niſi ꝓpter ꝓpriū cōmodum
amant. ꝯtra quos dicit Sene. ad lucillū. ne-
gociacio ē nō amicitia q̄ ad ꝯmoduꝫ accedit
Et Hiero. in ep̄la ad paulinū ait. Vera ami
citia illa ē ⁊ xp̄i glutino copulata quā nō vti-
litas rei familiaris: nō p̄ñtia tm̄ corporis: nō
ſubdola ⁊ palpans adulatio: ſed dei timor ⁊
diuinaꝝ ſcripturaꝝ ſtudia cōciliant. Et ideꝫ
ſuꝑ Michea ꝓphetā. Delicata eſt amicitia q̄
amicoꝝ felicitatem ⁊ diuitias ſequit̄. In hoc
genere amicitie hodie voluit̄ q̄ſi totus mun-
dus. Vñ Ouidius li. ij. de ponto ait. Vulg⁹
amicitias vtilitate ꝓbat: illud amicitie quon
dam venerabile nomē ꝓſtat ⁊ in queſtu ꝓ me
retrice ſedet. Sūt ⁊ adhuc amici falſi: qui hi
q̄ ſe amicos fatebant̄: amicos deſerunt in ad-
uerſis. Nā vt ſcribit ſapiēs Prouer. xvij. ca.
omni tp̄e diligit q̄ amicus ē. ⁊ Valeri⁹ li. iiij.
Sincere fidei amici p̄cipue in aduerſis reb⁹
cognoſcūtur: in quib⁹ quicq̄d p̄ſtatur: totū a
cōſtanti beniuolentia ꝓficiſcit̄. ob id Tulli⁹
in q̄ſtio. tuſcu. ⁊ in. iij. li. de officijs. cōmēdat
vna cū valerio maximo damonē ⁊ ficiā pita
goricos q̄ amicitiaꝝ aīmo adeo ſtricti erāt vt
cū alteꝝ ex his ſiracuſanus dionyſius occi-
dere terminaſſet. ⁊ his q̄ morti adiectus eſſet:
paucos dies quib⁹ domū ꝓficiſceret̄ a diony
ſio impetraſſet: ſin aliuꝫ ꝓ reditu eius daret:
alter rñdere ꝓ amico nō dubitauit: affirmans
q̄ꝫ niſi rediret alius infra aſſignatum ſibi ter
minū ip̄e moreret̄. Oīes primo iſto inſulti
ſunt i admiratōnē verſi: q̄q̄ꝫ derideret̄ a plu-
rimis ſed cū tandē reuerteret̄ amicus ſeq̄ꝫ ad
diem termini p̄ñtaſſet: admiratus tyrannus
coꝝ fidē ſupplicium remiſit. Rogās ſe tercium
in ſocietatem recipi. Sed hodierna die tales
minime inueniūtur: q̄nimmo vt Ouidi⁹ ait.
li. ij. de ponto. Diligit̄ nemo niſi cuꝫ fortuna
ſecūda ē. Et in li. de triſtib⁹. Donec eris felix
multos numerabis amicos. Tēpa ſi fuerint
nubila ſolus eris. Et in eodē libro. ſic de quo
dam ſuo amico tepido lamentatur.
In caput alta ſuum labent̄ ab equore retro
Flumina cōuerſis ſolq̄ꝫ recurret equis.
Terra feret ſtellas: celum ſcindetur aratro.
Unda dabit flammas: ⁊ dabit ignis aquas.
Omnia nature prepoſtera legib⁹ ibūt:
Parſq̄ꝫ ſuum mundi nulla tenebit iter.
Omnia iam fient fieri q̄ poſſe negabam:
Et nihil eſt de quo nō ſit habenda fides.
Hec ego vaticinor: qꝛ ſum deceptus ab illo;
Laturum miſero; quem mihi rebar opem.
Illud amicitie ſanctum ⁊ venerabile nomen
Re tibi pro vili ſub pedibuſq̄ꝫ iacet.

Tercia igit̄ amicitia ⁊ vera eſt illa que fun-
datur ſuper virtuteꝫ ⁊ perſeuerat in quolibet
ſtatu ſiue proſperitatis ſiue aduerſitatis.

De ſignis vere amicitie.

Capitulū. iij.

Terciū myſteriū contemplandū de ami
citia dicit̄ ſignificatio. Sūt em̄ aliqua
ſigna per que cognoſc. poteſt quando quis ē
verus amic⁹. Et hec diſtinguūt̄ in tria. Naꝫ
Alia ſunt ſigna cordis.
Alia ſunt ſigna oris.
Alia ſunt ſigna operis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Primo ſunt alia ſigna cordis. que ſubdi-
uidi poſſunt in tria.
Primũ eſt volũtatum concordatio.
Secũdum ſecretoꝝ cõmunicatio.
Terciũ animi confirmatio.
Primũ ſignũ eſt volũtatum cõcordatio. de q̄
ait Tullius li. de amicitia. Idẽ velle ⁊ idem
nolle. Ea demũ vera eſt amicitia. qđ vtiq̄ in-
telligendũ ẽ in reb⁹ virtuoſis. debitis ⁊ hone-
ſtis. Nã cõcordia maloꝝ nõ vere amicitie ſed
ſcḋm ſimilitudinẽ dici poteſt. Secũdũ ſignũ
eſt ſecretoꝝ ⁊ cõſilioꝝ cõmunicatio. vt enĩ ait
Ambro. li. de officijs. Nihil occultat amic⁹
ſi verus eſt. Verũtamen caute agenduꝫ eſt vt
ſeruetur regula Senece ad lucillũ dicentis.
Omnia cũ amico delibera: ſed de ipo prius.
Nam inquit Macrobius li. ſaturnaliũ. Ita
amicũ habeas vt hũc fieri poſſe inimicũ pu-
tes. ⁊ Valerius rubrica de dilectione ⁊ amore
dicit. Bias aiebat oportere hoies ita in vſu
amicitie verſari vt meminerint eam ad gra-
uiſſimas inimicitias poſſe cõuerti. Qđ q̄deꝫ
preceptũ prima ſpecie nimis fortaſſe calliduꝫ
videbatur: nimiũq̄ ſimplicitati: qua p̄cipue
amicitia gaudet cõtrariuꝫ: ſed ſi animi altior
cogitatio demiſſa fuerit ꝑ q̄ꝫ vtile reperietur.
Terciũ ſignũ vere amicitie dicit̄ animi cõfir-
matio. Hoc vtiq̄ ad veram amicitiã ſpectare
cognoſcit̄: vt nõ ſtatim mala de amicis credã-
tur ſuſurronib⁹ ⁊ bilinguib⁹. ideo Valeri⁹ li.
iiij. rubrica de moderatõne. laudat platonem
qui cũ a quodam audiret xenocratẽ diſcipu-
lũ ſuũ de ſe mľta impie locutũ ſine vlla cũcta-
tione criminantẽ reſpuit. Inſtabat ille certo
vultu cauſam q̄rens cur ſibi fides nõ adhibe-
retur. Adiecit plato. Nõ eſſe credibile vt quẽ
tantopere amaret ab eo nõ diligeret̄. Poſtre-
mo cũ ad iuſiurandũ inimicitias ſerẽtis ma-
lignitas cõfugiſſet ne de piurio eius diſputa-
ret affirmauit nunq̄ꝫ xenocratẽ illa dicturum
fuiſſe: niſi ea dici expedire ſibi iudicaſſet. Se-
cũdo ſunt alia ſigna oris ⁊ hec diſtinguũtur
in tria.
Primũ eſt ſecreta monitio.
Secũdum recta locutio.
Tercium manifeſta laudatio.
Primũ ſignũ oris vere amicitie eſt ſecreta
monitio. Cuꝫ. ſ. quis dep̄hendens in aliquo
ſuũ amicũ errare ſecrete ſtudet illum monere.
Iuxta ſaluatoris noſtri documẽtũ. q̄ Mat-
thei. xviij. ca. dixit. Si peccauerit in te frater
tuus: vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ipm ſolũ.
Et de hoc ita pulchre loquitur Ambro. li. iij
de officijs. Obiurget amicus amicũ: nõ iactã-
tie ſtudio: ſed affectu charitatis vt nec ammo-
nitio aſpera ſit: nec obiurgatio contumelioſa.
Et Seneca in li. de morib⁹. Vires tuas ma-
gis amici ſentiã beneficijs q̄ꝫ iniurijs. Secũ-
dum ſignuꝫ oris eſt recta locutio. vt amicus
magis loquatur amico vera ⁊ vtilia q̄ꝫ blan-
da ⁊ falſa ⁊ cũ ſuo damno illi placentia. Hinc
ſapiens ꝓuer. x. ca. ait. Simulator ore deci-
pit amicũ ſuũ. Et. xvi. ca. Vir iniquus lau-
dat amicũ ſuũ: ⁊ ducit eum ꝑ viam nõ bonaꝫ
Et Auguſti. ſuꝑ illo verbo pſalmiſte. Lau-
datur peccator in deſiderijs anime ſue. Adu-
lantiũ inquit lingue alligant animas in pec-
catis: delectat enĩ ea facere in quibus nõ ſolũ
metuit̄ reprehenſor: ſed etiã laudat̄ peccator.
Terciũ ſignum eſt manifeſta laudatio. vt enĩ
inquit Ariſo. Hic mos amantiũ eſt vt amo-
rem ſuum ſilentio tegere nequeant. Tercĩo
ſunt alia ſigna vere amicitie in opē: ⁊ hec ad-
huc tria.
Primum eſt grata conuerſatio.
Secundum prompta condeſcenſio.
Tercium honeſta ſatiſfactio.
Primũ ſignũ eſt grata cõuerſatio. Inquit
enĩ Ariſto. ix. Ethicoꝝ. Qx amicus eſt alius
ipe. Et Tullius. Amicus eſt alter ego. Iccir-
co qui veri amici ſunt: libenter cõueniunt: fa-
miliariter ꝯuerſantur. Quare ⁊ Ariſto. dicit.
Ex amicis eligibiliſſimũ eſt conuiuere. Se-
cundũ ſignũ eſt prompta condeſcenſio. Cuꝫ
quis amico cõdeſcendit ſubueniendo ſibi in
neceſſitatib⁹ ſuis. Ideo ꝓhus quidam cũ di-
ceretur ei de quodam paupere: ille amicus il-
lius diuitis eſt cur inquit illo diuite pauper
eſt: amicus nõ eſt. qui particeps non eſt fortu-
ne. Et dum amicus aliquid expoſtulat: non
eſt procraſtinandũ. Vnde ſapiens in ꝓuerb.
dixit. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere
cras enĩ dabo tibi cũ ſtatim poſſis dare. Ter-
ciũ ſignum eſt honeſta ſatiſfactio. Nec amic⁹
turpia petere debet. nec alius in his ſatiſface-
re tenetur. Hinc Valerius libro. vi. Rubri-
ca grauiter dicta aut facta. refert publius Ru-
tilius cum amici cuiſdam iniuſte rogationi
reſiſteret. atq̄ is per ſummã indignatõnẽ di-
xiſſet. Quid ergo opus eſt mihi amicitiã tuã
ſi quod rogo nõ facis. Reſpondit. immo q̄d
mihi tua: ſi ꝓpter te aliquid inhoneſte factur⁹
ſum. Et Aulusgelius in. i. noctiũ acticarum
querens an pro vtilitate amicoꝝ delinquen-
dum aliquando, ſic ait. Chilo lacedemonius
de hoc dubitauit. Pericles athenienſis egre-
gius vir ingenio boniſq̄ omnibus diſcipli-
nis ornat⁹ ab amico ſuo rogatus vt ꝑ re cau-
ſaq̄ eius falſum deieraret. Rñdit. Opus eſt
me amicis cõmodare. ſed vſq̄ ad aras. Theo-

Quis ille sit liber de moribus nemo eruditorum prodidit. Credo illum falso Senece adscriptum esse.

186

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

phraſtus parua inquit ⁊ tenuis vel turpitu-
do vel infamia ſubeũda eſt. Si ea re magna
vtilitas amico queri poteſt: rependitur q̃ ppe
⁊ cõpenſatur leue damnũ delibare honeſta-
tis maiore alia grauioreq; in adiuuãdo ami-
co honeſtate. hec Aulusgelius. Sed Cicero
in li. de amicitia ita cõcluſit. Nulla ē excuſa-
tio peccati. ſi amicitia peccaueris. Nã cũ con
ſiliatrix amicicie virtutis opinio fuerit. diffi
cile ē amicitiã manere. ſi a virtute defeceris.
Hec de amicitia ſcripta ſunt. vt cognoſcat
vnuſquiſq; quãta ſit vis illius. q̃ tñ a rariſſi-
mis obſuat: vt decet: vbiq; etem̃ ꝑuat⁹ amor
alas ſuas iam expandit: vnuſquiſq; qđ ſuũ ē
q̃rit ⁊ ſuo tantum cõmodo ſatiſfacere ſtudet.
Nos vero q̃ xp̄iani ſum⁹ ad amicitiã excolẽ-
dam inducimur ꝑ legē illã diuinã: quã xp̄us
deus dei filius de virgine natus verbo docu
it. ꝑiter ⁊ exemplo. Diliges ait ꝓximũ tuum.
qđ ſi fecerim⁹ pign⁹ eterne vite ab eo largiter
accipiemus. q̃ ſuã nobis grãm largiet̃ in pñ-
ti ſeculo. Et in futuro gloriã ſempiternã. in q̃
viuit ⁊ regnat ꝑ infinita ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ Sermo ſexageſimuſnon⁹ de btiſſimo cõ-
feſſore Antonio paduano de ordine minoꝝ.

Non poteſt ciuitas
abſcondi ſupra montē poſita. Ver
ba ſunt redemptoris nr̄i originali
ter Matthei. v. ca. ⁊ in euãgelio pñtis ſolēni
tatis. Cũcti fere mortales q̃ baptiſmali cara-
ctere ſunt inſigniti: btm̃ antoniũ paduanũ de
uotione ardentiſſima colũt ac venerant̃. nec
ipe patrociniũ eius expoſcentib⁹. ita ſit affa-
bilis ⁊ ꝓtinus vt videat̃ quodammõ cũ illis
cõuiuere ⁊ cõmorari. Nullus a fonte ſue dul
cedinis ſitibũdus abſcedit. oĩbuſq; cũ inuo-
cantibus preſto ē. Et vt veriſſime cãtat eccle
ſia. Ad ſacrũ eius tumulũ freq̃nter membra
languentiũ: mõ ſanitati quolibet morbo fue-
rint grauata reſtituũtur. Propterea ne bñfi-
cioꝝ illius immemores accuſemur. in ſolēni
tate pñti ad ſue laudis ꝑconia extollēda. om̃i
ſtudio. om̃i diligentia: om̃iq; vi dicendi debe
mus incũbere. Eſt quippe in eccleſia dei velut
ciuitas poſita in cacumine montis. q̃ ab oĩ-
bus videri põt. vt verba ꝓpoſita dicunt. Om̃
multa in hoc ſancto reꝑiũtur q̃ fulgēt in do-
mo dñi: lucentq; oĩb⁹ q̃ ſunt in illa. ꝓpter que
patrem qui eſt in celis glorificãt ⁊ bñdicunt
Sed vt iſta clarius habeant̃ de ſancto anto
nio in pñtiarũ verba facturi. Triplicē excel-
lentiam eius ꝓbabimus.

¶ Prima dicitur religionis:
¶ Secunda predicationis.
¶ Tercia glorificationis.

¶ Qualiter btũs antonius etate tenellus ha
bitũ canonicoꝝ regularium ſancti augustini
ſuſcepit. Indeq; zelo martyrij ſuccenſus trã-
ſijt ad religionē minoꝝ. ¶ Capitulum. i.

Prima excellentia ſancti antonij dr̄ reli-
gionis. Dedicauit nãq; ſe deo. ⁊ in reli-
gione ſctã laudabiliter vſq; ad mortē ꝑſeue-
rauit. Vt em̃ ſcribit̃ in cronicis ordinis nr̄i
minoꝝ. Fuerũt ãni vite beati antonij. xxxvi.
Nam fuit in domo parentũ annis q̃ndecim
In monaſterio vero ſancti vincētij annis du
obus. Et in monaſterio ſancte crucis de co-
limbria nouē annis. Poſtremo in ordine be
ati franciſci multis miraculis clarus decem
annos feliciter ꝯſummauit. Et licet i eo mul
ta cõueniãt. q̃ ſue religionis ꝓfeſſionē extollũt
nos tamē tria dũtaxat explicabimus.

¶ Primũ eſt etas.
¶ Secũdum cauſalitas:
¶ Terciũ charitas.

¶ Primo quo extollit̃ ꝓfeſſio aſſumpte reli-
gionis a btõ ãtonio dr̄ etas. Nõ em̃ expecta-
uit ſenectã. nõ iuuenilib⁹ annis prius voluit
obtemꝑare: ſed vbi ſextũdecimũ attigit annũ
ſpretis mũdi ⁊ carnis illecebris ad quoddã
cenobiũ ordinis ſancti Auguſtini vlixbone
ciuitatis de qua ipe oriũdus erat vicinũ ſe cõ
tulit. Ibiq; deuotus habitũ religiõis aſſum-
pſit. vbi biennio exacto: amicoꝝ carnaliũ fre
q̃ntia turbabat̃. ne vt cupiebat ſedulo ꝯtẽpla
tioni vacaret. q̃re ad ſancte crucis de colim-
bria cũ ſuperioris licentia aliud. ſ. eiuſdē or-
dinis monaſteriũ cõuolauit. Sed pleriq; cũ
hec dicimus: vel Antonio ad iuuenilē quaſi
motũ imputãt: q2 ad religionē ſe tranſtulit:
vel detrahunt viris religioſis: q̃ inducere co
nantur laicos vt ⁊ ipi fiant religioſi. aut reli-
gionē dãnant. q̃ viros quandoq; flagitioſos
atq; ſceleſtos recipit. Pro q̃b⁹ tria ſunt de ne-
ceſſitate dubia declaranda.

¶ Primũ vtrũ circa religionis ingreſſũ ſit ha
benda magna deliberatio.
¶ Secũdum vtrũ peccet ille qui hortat̃ quoſ-
cũq; ad religionis ingreſſum.
¶ Terciũ vtrum peccatorib⁹ ſit denegãdus re-
ligionis ingreſſus.

¶ Ad primũ dubiũ rñdet tho. ſe. ſe. q. vlti. q2
diuturna deliberatio ⁊ multa cõſilia req̃runt̃
in magnis dubijs. vt dicit Ariſto. in. iij. eth.
In his aũt q̃ ſunt certa ⁊ determinata nõ req̃
ritur ꝯſiliũ. Circa aũt ingreſum religionis
tria ꝑñt ꝯſiderari. Primũ eſt ipe ingreſſus re
ligionis ſcḋm ſe. Et ſic ē certũ q2 ē melius bo-
nũ. ⁊ qui de hoc dubitat quantũ de ſe eſt. de-